

**TRABZON MİLLETVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
TOKİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPAN
TASARI ÜZERİNDE
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA
YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ**

Toplu Konut İdaresi Başkanlığına (TOKİ'ye) yeni bir takım imtiyazların verilmesi ve bazı belediyelerin imar planı yetkisinin de büyükşehir belediyelerine verilmesiyle ilgili bir kanun tasarısını görüşmekteyiz. TOKİ doğrudan Sayın Başbakan'a bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Devlet Bakanı Sayın Faruk Nafiz Özak'ın TOKİ ile görevsel bir bağı bulunmamaktadır. Dolayısıyla değerlendirmelerim tabii ki hükümeti, Sayın Başbakanı hedef almaktadır, bunlar Sayın Bakanı konu alan değerlendirmeler değildir.

TOKİ 02.03.1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ile kurulmuştur. 2004 yılında çıkarılan bir kanun ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü kaldırılmış, görev ve yetkileri, önemli miktardaki gayrimenkul stoğuyla birlikte TOKİ'ye devredilmiştir. TOKİ'nin ayrıca her ölçekteki imar planlarını yapma yetkisi bulunmaktadır. 2008 yılında çıkarılan bir Kanunla da bu yetkinin kapsamı genişletilerek TOKİ'ye toplu konut alanları ile gecekondular dönüşüm alanları dışında mülkiyeti kendisine ait taşınmazlarda da imar planı yapma yetkisi verilmiştir. Ayrıca anılan Kanunla getirilen bir hüküm ile TOKİ bakanlıkların inşaat işlerini yapan bir birime dönüştürülmüştür.

Bunlara ek olarak AKP hükümetleri döneminde TOKİ'ye çeşitli yasal düzenlemelerle vergi, resim, harç istisnası tanınmış, yurtdışı çıkış harcından elde edilen gelirlerin de TOKİ'ye aktarılması düzenlemesi yapılmıştır. Bütün bu düzenlemeler, TOKİ'yi devlet içinde ve piyasada ayrıcalıklı bir kurum haline getirmiştir.

Bunların yanı sıra 2005 yılında 5018 sayılı Kanunla yapılan bir değişiklikle TOKİ'nin bütçe ve kesin hesapları TBMM'nin denetimi kapsamı dışına çıkarılmıştır. Birkaç kaliteli projesi dışında "kalitesiz inşaatın markası" haline gelmiş olan TOKİ'nin kendisine bedelsiz veya rayiç bedelden daha düşük değerlerle devredilmiş çok büyük miktar ve değerdeki kamu taşınmazlarını amacına uygun olarak kullanıp kullanmadığı bilinmemektedir.

TOKİ, İstanbul Ataköy'de adrese teslim bir ihaleyi 2 kere ilana çıkmıştır. Bu adrese teslim, saydamlıktan uzak ihalelerin bir bölümü tepkiler üzerine iptal edilmek zorunda kalmış, bir bölümü ise sonraki bir tarihe ertelenmiştir.

Bugün geldiğimiz noktada karşımızda alt ve orta gelir grupları yerine, üst gelir gruplarına yönelik konut üretimi ve bakanlıkların inşaat işleri ile ana faaliyet konusunun dışına çıkan; saydam olmayan ihaleleri nedeniyle güvenilirliği tartışılan bir TOKİ vardır.

SORULAR:

- TOKİ Trabzon'daki Ayasofya Müzesi'nin etrafındaki konutların kamulaştırılması veya satın alınması işlerini yürütüyor. Bu iş ne durumdadır?
- Trabzon Arsin Yeşilyalı'da yapılan konutların kalitesi nedir? Bunlarla ilgili olarak herhangi bir sorun yaşanmış mıdır? Bunlar alıcılarına teslim edilmiş midir?
- Trabzon'da başka hangi konut projeleri TOKİ tarafından yürütülmüştür? Bu konutlar zamanında yapılmış ve teslim edilmesi gereken kişilere, oturacaklara teslim edilmiş midir?
- TOKİ'nin bize dağıtmış olduğu listede Trabzon'daki yatırımları görebiliyorum. Tabii bazı ilçelerde yatırımlar var, bazılarında yok örneğin Of ilçesinde dört tane yatırım var. Of

tabii ki Trabzon'un önemli bir ilçesi, şüphesiz bu yatırımları hak ediyor ama bazı ilçelerde hiç yatırım yok. Örneğin Araklı ilçesinde yok – sahil bandını söylüyorum- Çarşıbaşı ilçesinde yok, Beşikdüzü ilçesinde yok. Sahil bandındaki diğer ilçelerde var. Sahil bandındaki diğer ilçelerin hepsinin belediyesi iktidar partisindendi son seçime kadar, bu saydığım belediyeler ise son seçime kadar iktidar partisinden olmayan belediyeler. Acaba bu durum TOKİ'nin bu ilçelerde yatırım yapmamış olmasının bir nedeni olabilir mi? Bu ilçelerde TOKİ yatırım yapmayı düşünüyor mu?

NOT: Devlet Bakanı Sayın Faruk Nafiz Özak tarafına yönelttiğim sorulara yazılı olarak cevap vereceğini belirtmiştir.

www.akifhamzacebi.org